

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

RAHVUSVAHELISED LEPINGUD

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2023/1075,

1. juuni 2023,

**Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni
Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta seoses liidu institutsioonide ja avaliku haldusega**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 336 koostoimes artikli 218 lõike 6 teise lõigu punkti a alapunktiga v,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi nõusolekut ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioon (edaspidi „konventsioon“) on esimene rahvusvaheline instrument, mille eesmärk on kaotada naiste, sealhulgas alla 18-aastaste tütarlaste vastu suunatud vägivald, mis on meeste ja naiste jätkuva ebavõrdsuse algpõhjus, luues õiguslikest ja poliitilistest meetmetest koosneva laiaulatusliku raamistiku eesmärgiga ennetada naistevastast vägivalda ning sellise vägivalla ohvreid kaitsta ja abistada. Konventsioon jõustus 1. aprillil 2014. Konventsiooni artikli 75 kohaselt võib liit saada konventsiooni osaliseks.
- (2) Kooskõlas nõukogu otsustega (EL) 2017/865 ⁽²⁾ ja (EL) 2017/866 ⁽³⁾ allkirjastati konventsioon 13. juunil 2017 liidu nimel seoses konventsioonis reguleeritud küsimustega, mis kuuluvad Euroopa Liidu ainupädevusse, eeldusel et see sõlmitakse hiljem.
- (3) Konventsiooniga luuakse laiaulatuslik ja mitmekülgne õigusraamistik, et kaitsta naisi igasuguse vägivalla eest. Konventsiooniga soovitakse naiste ja tütarlaste vastu suunatud vägivalda ning koduvägivalda ennetada, sellise vägivalla eest karistada ning selline vägivald kaotada. Konventsioon käsitleb mitmesuguseid meetmeid alates andmete kogumisest ja teadlikkuse suurendamisest kuni naiste vastu suunatud vägivalla eri vorme kriminaliseerivate õiguslike meetmeteni. Konventsioon hõlmab ohvrite kaitset ja tugiteenuste osutamist puudutavaid meetmeid ning käsitleb soolist vägivalda seoses varjupaiga ja rändega. Konventsiooniga luuakse eraldi järelevalvemehhanism, tagamaks et konventsiooniosalised rakendavad konventsiooni sätteid tõhusalt.

⁽¹⁾ 10. mai 2023. aasta nõusolek (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Nõukogu 11. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/865 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta seoses küsimustega, mis puudutavad õiguslast koostööd kriminaalasjades (ELT L 131, 20.5.2017, lk 11).

⁽³⁾ Nõukogu 11. mai 2017. aasta otsus (EL) 2017/866 Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta seoses varjupaiga ja mittetagasisaatmisega (ELT L 131, 20.5.2017, lk 13).

- (4) Konventsiooni sõlmimine liidu nimel aitab saavutada naiste ja meeste võrdsuslikkust kõigis valdkondades, mis on liidu üks peamine eesmärk ja väärtus, mida tuleb järgida igasuguses liidu tegevuses vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklitele 2 ja 3, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 8 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklile 23. Naistevastane vägivald ei ole üksnes kuritegu, vaid ka naiste inimõiguste rikkumine ja äärmuslik diskrimineerimise vorm, mille juured on soolises ebavõrdsuses ning mis aitab kaasa ebavõrdsuse säilitamisele ja suurendamisele. Kohustudes konventsiooni rakendama, kinnitab liit tahet võidelda naistevastase vägivalga vastu oma territooriumil ja kogu maailmas ning tugevdab oma praegust poliitilist tegevust ja kriminaalmenetlusõiguse valdkonna olemasolevat ulatuslikku õigusraamistikku, mis on naiste ja tütarlaste jaoks eriti oluline.
- (5) Konventsioon reguleerib küsimusi, mis kuuluvad liidu ainupädevusse, ja muid küsimusi, mis kuuluvad liikmesriikide pädevusse.
- (6) Liit peaks konventsiooniga ühinema üksnes liidu ainupädevusse kuuluvates küsimustes, nimelt niivõrd, kui võrd konventsiooni asjakohased sätted võivad mõjutada ühiseid norme või muuta nende kohaldamisala. Liikmesriigid säilitavad oma pädevuse niivõrd, kui võrd konventsioon ei mõjuta ühiseid norme ega muuda nende kohaldamisala. Liidu ühinemine konventsiooniga tema ainupädevusse kuuluvates küsimustes ei piira liikmesriikide pädevust ratifitseerida konventsioon nende pädevusse kuuluvates küsimustes.
- (7) Konventsiooni rakendamise etapis vastutab liit konventsiooni nende sätete rakendamise eest, mis kuuluvad tema ainupädevusse, samal ajal kui konventsiooni ratifitseerinud liikmesriikidel on ainuvastutus konventsiooni nende sätete rakendamise eest, mis kuuluvad nende riiklikku pädevusse.
- (8) Liidul on ainupädevus võtta konventsioonis sätestatud kohustusi, mis on seotud liidu enda institutsioonide ja avaliku haldusega. Liit peaks konventsiooni liidu suhtes jõustumise ajaks tagama, et liit järgib konventsiooni, sealhulgas oma institutsioonide ja avaliku halduse osas.
- (9) Käesolev otsus käsitleb üksnes konventsiooni sätteid niivõrd, kui võrd neid kohaldatakse liidu institutsioonide ja avaliku halduse suhtes. Käesolev otsus ei puuduta konventsiooni sätteid kriminaalasjades tehtava õigusalse koostöö, varjupaiga ja mittetagasisaatmise küsimustes, mida käsitletakse teises nõukogu otsuses, mis võetakse vastu paralleelselt käesoleva otsusega.
- (10) Nõukogu, konventsiooniga ühinenud liikmesriigid ja komisjon on koostanud käitumisjuhendi, milles määratakse kindlaks liidu ja liikmesriikide konventsioonist tulenevate õiguste ja kohustuste täitmist käsitlev sisekord (edaspidi „käitumisjuhend“). See kord hõlmab muu hulgas komisjoni rolli koordineeriva organina konventsiooni artikli 10 tähenduses nendes küsimustes, mis kuuluvad liidu ainupädevusse, ning ei piira liikmesriikide vastavat pädevust ja liidu institutsioonide autonoomiat nende vastava tegevusega seotud küsimustes; järelevalvemehhanismi, sealhulgas seoses aruandlusega Euroopa Nõukogu naistevastase vägivallaga ja perevägivallaga võitlemise eksperdirühmale (GREVIO); liidu osalemist konventsiooni alusel loodud organite, eeskätt konventsiooni artiklis 67 osutatud konventsiooniosaliste komisjoni koosolekutel; selliste koosolekute jaoks liidu, ühiste või kooskõlastatud seisukohtade väljatöötamist; samuti tihedat koostööd sellistel koosolekutel, eelkõige seoses sõnavõtmise ja hääletuskorra küsimustega. Seepärast on käitumisjuhend mõeldud praktilise sisetöövahendina, et võimaldada liidul ja selle liikmesriikidel saavutada konventsiooniga seoses sidus, terviklik ja ühtne välisesindatus.
- (11) Konventsioon tuleks heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioon (edaspidi „konventsioon“) kiidetakse liidu nimel heaks ⁽⁴⁾ niivõrd, kui võrd seda kohaldatakse liidu institutsioonide ja avaliku halduse suhtes.
2. Liidu ühinemine konventsiooniga ei piira liikmesriikide pädevust ratifitseerida konventsioon nende pädevusse kuuluvates küsimustes.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja määrab isiku(d), kes on volitatud liidu nimel hoiule andma konventsiooni artikli 75 lõigetes 2 ja 4 sätestatud heakskiitmiskirjad.

Artikkel 3

Komisjon tegutseb liidu koordineeriva organina vastavalt konventsiooni artiklile 10 ja täidab IX peatüki kohaseid aruandekohustusi konventsiooni küsimustes, mis kuuluvad liidu ainupädevusse, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust ja liidu institutsioonide autonoomiat nende vastava tegevusega seotud küsimustes.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Luxembourg, 1. juuni 2023

Nõukogu nimel
eesistuja
A. CARLSON

⁽⁴⁾ Vt käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 7.